

MAGYAR GERONTOLÓGIA 12. ÉVFOLYAM KONFERENCIA KÜLÖNSZÁM

2020. 12. évf. Különszám

On-line verzió: ISSN 2062-3690

www. <https://ojs.lib.unideb.hu/gerontologia>

Gondozók helyzete a COVID idején

Patyán László¹ - Széman Zsuzsanna² – Asztalos Bernadett²

¹ Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar

² Semmelweis Egyetem Egészségügyi - és Közszolgálati Kar

Kulcsszavak: Házi segítségnyújtás, szociális gondozó és ápoló, COVID intézkedések, megterheltség

Az új típusú koronavírus járvány és az ennek következtében bevezetett védelmi intézkedések kihívást jelentettek az időskorúak gondozásában dolgozóknak. A tavaszi időszakban azonban a bentlakásos ellátások sokkal nagyobb figyelmet kaptak, mint az otthonközeli gondozás és a benne dolgozó szakemberek.

Kutatásunkban a házi segítségnyújtásban dolgozók helyzetét, kihívásait vizsgáltuk meg egy hónappal a koronavírus járvány következtében bevezetett védelmi intézkedéseket követően.

A gondozásban dolgozókat online kérdőív kitöltésére kértük meg, mely a napi terhelés mellett is gyorsan és egyszerűen kitölthető volt az érintetteknek. A kérdőív linkjét a fenntartók juttatták el a munkatársaikhoz. Összességében 634-en válaszoltak a kérdőívre, közülük 558-an gondozói munkakörben dolgoztak. Annak ellenére, hogy 19 megyéből érkeztek kitöltött kérdőívek, a minta nem tekinthető reprezentatívnak.

Jelen beszámolónkban elsősorban a munkakörhöz tartozó feladatokban tapasztalt kihívásokra koncentrálnak. Összességében – mint minden sérülékeny csoporttal dolgozó szakember esetében – a házi segítségnyújtásban dolgozók terhelése is jelentősen megnövekedett a védelmi intézkedések bevezetése következtében. A gondozók 76,5%-a jelezte, hogy munkája megterhelőbb lett. A munkakörhöz tartozó feladatok esetében azonban e terhelés számos sajátosságot mutat. A gondozók több, mint fele (50,9%) komoly kihívásnak tartotta a szociális segítséghez kapcsolódó feladatok elvégzését, mely korábban rutintevékenységeknek tűnt. A gondozáshoz

kapcsolódó feladatok tekintetében kiemelhető a mentális gondozással kapcsolatos terhelés növekedése, mely a vírus előtti helyzet duplájára emelkedett (41,6%), a munkaszervezés feladatai a korábbi 8,2%-ról 28,7%-ra nőtt. A megterhelés jellemzően nem a gondozottak számának emelkedéséből adódott, de a feladatellátás nagy egyenlőtlenségeket mutatott. A járványügyi intézkedések alatt a gondozók 6,8%-a egy - négy főt gondozott, míg 15,1%-uk 11 – 20 fő közötti gondozottat látott el. A járványügyi intézkedések leginkább a napi ügyintézés, a bevásárlás, valamint a gyógyszer kiváltás feladatait nehezítették meg, valamint a mentális gondozás igénye fokozódott, de megjelentek olyan kihívások is, mint a fertőtlenítés, vagy a speciális ápolási feladatok ellátása. Mindössességében a gondozók úgy látták el napi feladataikat mintegy százezer időskorú saját otthonában, hogy segítséget a munkájukhoz alig kaptak.